

Can Palet / Can Palet dels Masovers

Ullastrell

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de can Palet, 08231
Emplaçament Des de la carretera BV-1203, km. 2, s'agafa el mateix camí que porta a l'heliport d'Ullastrell
Alçada: 303 m

Coordenades:

Latitud: 41.5235
Longitud: 1.96812
UTM Est (X): 413907
UTM Nord (Y): 4597387

Classificació

Número de fitxa 08290-5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII
Any 1767
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 002501300DF19G
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dv., 05/04/2013 - 02:00

Descripció

Masia de grans dimensions i planta irregular, adaptada al desnivell del turó on s'assenta. Aquest fet determina que la banda de ponent del conjunt sigui la més construïda, amb la presència de dues grans terrasses superposades que salven el desnivell existent fins arribar a la part principal de la construcció, situada al capdemunt del turó i amb accés a peu pla per la banda de llevant. L'edifici principal és de planta rectangular, amb la coberta de teula de dos vessants i està distribuït en planta baixa, pis i golfes. La façana principal, orientada a migdia, presenta un portal d'accés d'arc de mig punt amb l'emmarcament bastit en carreus de pedra. A banda i banda, dues finestres rectangulars simples amb els emmarcaments arrebossats. Al pis, destaca un finestral rectangular central, amb sortida a un petit balcó simple amb la llosana motllurada. L'emmarcament del finestral està bastit amb carreus de pedra desbastats i decorat amb una doble motllura. La llinda és monolítica, amb la data 1767 i les inicials "JMS" al centre. A banda i banda hi ha dues finestres rectangulars, amb carreus de pedra i l'ampit motllurat. De les golfes destaquen cinc obertures que corresponen a una antiga galeria actualment reformada. La central és d'arc rebaixat, mentre que als laterals n'hi ha dues d'arc de mig punt, totes elles amb l'emmarcament arrebossat i pintat. La resta de façanes de l'edifici també compten amb finestres rectangulars majoritàriament bastides amb carreus de pedra (tant calcària com gres), llindes planes i ampits motllurats. Adossat a la cantonada sud-oest del volum principal destaca un edifici de planta rectangular, amb una torre de planta quadrada situada a l'extrem de migdia. L'edifici presenta la coberta de teula de tres vessants, consta de planta baixa i pis i presenta obertures rectangulars, tant a la façana de llevant com a la de ponent. La torre té la coberta de teula a quatre aigües i està distribuïda en tres nivells. Les obertures dels pisos inferiors són idèntiques a les de la resta del volum, mentre que les del pis superior són trigeminades i d'arc escarser, amb pilastres de separació i l'ampit corregut. El voladís de la teulada està sostingut amb mènsules motllurades de gran sentit artístic. Adossats a l'extrem nord-est de l'edifici principal hi ha dos volums rectangulars, amb les cobertes d'un sol vessant i distribuïts en un i dos pisos, destinats originàriament a les tasques agrícoles. Compten també amb un petit pati destinat al bestiar i delimitat per una tanca. L'accés a l'edifici de dues plantes es fa per la banda de llevant, mitjançant un portal d'arc rebaixat bastit en maons. També es pot accedir al pati mitjançant una senzilla porta rectangular ubicada a la mateixa banda de llevant. Adossada a la cantonada nord-oest del volum principal hi ha la casa del masover. És de planta rectangular i està distribuïda en planta baixa i pis, amb les obertures d'arc rebaixat bastides en maons exceptuant l'arc de mig punt que dona accés al garatge. La construcció està coberta per la mateixa terrassa superior que recorre el parament de ponent del conjunt. Compta amb un accés directe al pis mitjançant unes escales de pedra des del jardí. Per últim, cal destacar les dues terrasses situades a la banda de ponent del conjunt. La terrassa inferior neix a la cantonada sud-est del conjunt i finalitza pràcticament a l'extrem nord-occidental. En el tram meridional, la seva planta és semicircular mentre que en l'occidental és perfectament rectangular. Aquest volum, organitzat en un sol nivell, està cobert per una àmplia terrassa bastida en cairons quadrats i presenta quinze grans obertures d'arc de mig punt, bastides en maons, a peu pla respecte el jardí. Les de la banda de migdia donen accés a diversos espais de treball coberts amb grans voltes de canó de maó pla. Les de ponent, en canvi, han estat reformades i tancades amb vidres.

Observacions:

El gran pati situat davant l'edifici principal, i que dona accés a la terrassa superior, està pavimentat. En un talús situat a la banda de llevant de l'edifici principal, destaca una galeria subterrània actualment tapiada. Es tracta d'un espai cobert amb una volta rebaixada de maons, que marxa en direcció nord-est. L'obertura d'accés és de maons disposats a sardinell. El camí d'accés a la construcció està tancat i senyalitzat com a propietat privada. De fet, pràcticament tota la finca està delimitada amb tanques i vaillets, i compta amb un masover que hi resideix. (Continuació Descripció): La terrassa superior presenta el mateix traçat, planta, distribució i coberta que la terrassa inferior. Presenta obertures d'arc

de mig punt bastides en maons i amb les impostes motllurades, agrupades en grups de tres. Donen accés a les antigues cases dels treballadors de la finca, que foren destinades a usos agrícoles i al bestiar en algun moment determinat. Els interiors d'aquests habitatges presenten grans voltes catalanes de maó pla. L'edifici principal presenta tots els paraments arrebossats, tot i que la façana principal és l'única que està pintada de color crema. De la mateixa manera, la façana de llevant i migdia de la torre i del cos annex també es troben arrebossats i pintats del mateix color crema, mentre que la resta dels paraments deixen l'obra de maó vista. L'obra vista de maons també és present al volum que ocupa la terrassa superior i al pis superior de la casa del masover. Per contra, la terrassa inferior té els paraments bastits en pedra disposada en aparell poligonal, inclosa la planta baixa de la masoveria. Els cossos adossats de la banda de tramuntana combinen el paredat amb l'aparell de maons plans.

Història

A finals del segle XVI, en concret l'any 1590, el mas apareix esmentat en un capbreu del Marquès de Castellbell, senyor del terme, on descriu les seves possessions dins la parròquia de Santa Maria d'Ullastrell. Durant el segle XVIII, els propietaris de la masia recaptaven rendes a pagesos de Martorell, Castellbisbal, Terrassa, Gelida, Monistrol de Montserrat, Sant Cugat, Matadepera o Sentmenat, quedant clar el seu poder tant al Vallès com al Baix Llobregat. Desde principis de segle (1716) i fins l'any 1756, el prevere d'Abrera Felip Palet (descendent de la família) anà redactant un llibre de comptes amb les rendes i els deutes del mas. A mitjans de segle, el propietari del mas era el seu nebot Miquel Palet (1741-1780). Tot i que l'edifici principal està datat a mitjans del segle XVIII, la construcció és clarament anterior. Alhora, tot indica que la masia fou objecte d'una gran ampliació i reforma duta a terme entre finals del segle XIX i principis del XX, probablement per part dels seus propietaris, la família Alegre de Sagrera de Terrassa. Era la casa d'estiueig de la família, formada per la unió de l'hereva de la nissaga d'industrials tèxtils Sagrera, Mercedes de Sagrera, i el fabricant de teixits Francesc Alegre i Roig. Per una entrevista realitzada a una antiga masovera de la masia sabem que a principis del segle XX, la casa comptava amb un celler de 68 bótes grans i un celleret que comptava amb una caldera on bullien el líquid per fer vi ranci. A dalt hi havien les premses. Relacionat amb el món del vi, cal destacar que en aquesta època, entre les possessions que tenia la masia fora del terme municipal, destaca la masia de ca n'Ametller de Castellbisbal. La construcció comptava amb un gran celler destinat a l'elaboració del vi, que presentava un plafó de ceràmica de temàtica vinícola situat l'entrada. En aquest plafó, actualment conservat, s'indica la intervenció de l'arquitecte modernista Lluís Muncunill i el nom de Mercedes de Sagrera, propietaria de les dues masies. Actualment, la casa pertany a la congregació religiosa Puresa de Maria, que la utilitza per fer colònies infantils i estades espirituals.

Bibliografia

AJUNTAMENT D'ULLASTRELL (1991). Normes Subsidiàries de planejament d'Ullastrell. Pre-catàleg dels elements d'interès arquitectònic, (aprovat el 22 juliol 1992). AJUNTAMENT D'ULLASTRELL (2005). Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació, SART-FEC, Universitat de Vic. AJUNTAMENT DE TERRASSA (2010). Guia de fons. Arxiu Històric de Terrassa. Arxiu Comarcal del Vallès Occidental. Col. Joan Arnella, núm. 5, Terrassa, p. 152. CARDÚS, Salvador (1964). La ciutat i la seu episcopal d'Egara. Terrassa: Tallers Gràfics Joan Morral. MERCADER, Noèlia (2001). Ullastrell, el que era i el que és, Ullastrell: inèdit. [Http://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=5662](http://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=5662) (consulta: 5-04-13). [Http://www.ullastrell.cat/el-poble/historia](http://www.ullastrell.cat/el-poble/historia) (consulta: 5-04-13).

